

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

**Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Пс 03.2 «ФІЛОСОФІЯ ПСИХОЛОГІЇ»
ОПП «Психологія»**

Рівень вищої освіти: перший

Галузь знань: 05 «Соціальні та поведінкові науки»

Спеціальність: 053 «Психологія»

Форма навчання: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «**Філософія психології**» є вибірковою для професійної підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Психологія». Вивчається протягом 2-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Мета вивчення навчальної дисципліни є на основі міждисциплінарного поєднання професійних знань із сучасною філософською методологією підготувати компетентних фахівців з розвинутою рефлексією та свідомою громадянською позицією; засвоєння курсантами досвіду філософського осмислення теоретичних та методологічних проблем сучасної психології; формування високого рівня фахової культури, здатності вибудовувати методологію дослідження.

Основне завдання навчальної дисципліни полягає в оволодінні та застосуванні філософської методології до психічних явищ, станів та процесів; до психодіагностики, психокорекційної та психотерапевтичної діяльності; поглиблення світоглядної позиції майбутніх психологів, стимулювання їх до філософського переосмислення засвоєння психологічного знання, сприяння світоглядного самовизначення; набуття здатності орієнтуватися в основних напрямках і течіях філософії, їх безпосереднє відтворення у духовному світі людини.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

ПРН – 4 Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел

1. Знати понятійно-категоріальний апарат й теоретико-методологічні засади філософії психології.
2. Розуміти характерні особливості філософського аналізу актуальних проблем сучасної психологічної науки.
3. Застосовувати методологічний потенціал філософії для дослідження практичних проблем психології.
4. Аналізувати основні тенденції розвитку філософії людини.
5. Синтезувати отримані знання у професійній діяльності, зокрема у процесі комунікаційної взаємодії.
6. Оцінювати суть та особливості концептуальних теорій та понять.

ПРН -10 Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

1. Знати зміст основних дискусійних питань щодо актуальних проблем сучасної психології.
2. Розуміти специфіку системи «людина-психологія-суспільство» як предмет філософії психології.
3. Застосовувати принципи філософського аналізу світоглядно-методологічних проблем сучасної психології.
4. Аналізувати основні тенденції натурфілософського підходу до психіки та психології.
5. Синтезувати отримані знання у теологічний підхід до розуміння людини та її місця у світі.
6. Оцінювати евристичний потенціал методологічного інструментарію й можливості його використання у практичних дослідженнях.

ПРН – 14 Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, в тому числі демонструвати лідерські якості.

1. Знати зміст засадничих підходів сучасної філософії науки, коло теоретичних, методологічних та аксіологічних проблем філософії психології.

2. Розуміти специфіку філософського аналізу актуальних проблем сучасної психологічної науки.
3. Застосовувати принципи методологічний інструментарій дослідження у практичній діяльності.
4. Аналізувати основні закономірності філософського осмислення проблем психології людини.
5. Синтезувати отримані знання у професійній діяльності, зокрема у процесі комунікаційної взаємодії.
6. Оцінювати евристичний потенціал методологічного інструментарію й можливості його використання у практичних дослідженнях.

ПРН – 15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

1. Знати концепти «проекту» модусів буття.
2. Розуміти специфіку філософського аналізу актуальних проблем сучасної психологічної науки.
3. Застосовувати принципи методологічний інструментарій дослідження у практичній діяльності.
4. Аналізувати основні проблеми стимулюючого начала людської діяльності у роботах німецького ірраціоналізму.
5. Синтезувати отримані знання у професійній діяльності, зокрема у процесі комунікаційної взаємодії.
6. Оцінювати евристичний потенціал методологічного інструментарію й можливості його використання у практичних дослідженнях.

ПРН – 18 Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного та оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

1. Знати заходи щодо збереження здоров'я як власного та оточення.
2. Розуміти специфіку проблеми волі, доцільності та спонтанності мислення.
3. Застосовувати принципи філософського аналізу у визначенні заходів збереження здоров'я.
4. Аналізувати основні закономірності філософського осмислення проблем психології людини.
5. Синтезувати отримані знання у питання про принципову можливість формалізації мудрості. професійній діяльності, зокрема у процесі комунікаційної взаємодії.
6. Оцінювати евристичний потенціал методологічного інструментарію й можливості його використання у практичних дослідженнях.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ:

загальна психологія, вступ до спеціальності, філософія.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології та морально-психологічного забезпечення та кафедри педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: пакет медичного ПЗ "Четверте покоління Системи психологічного дослідження особистості (СПДО) осіб, що вступають до лав ДПСУ та проходять службу в ООДК", модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																Форми підсумкового контролю								
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота										Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований	Залік			
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання					курсова робота	контрольна робота	-----
за денною формою навчання																											
2	3	3	90	60	32						24					4	30	14						16		+	
Усього за дисципліну			3	90	60	32					24					4	30	14						16		+	

методи навчання: МН1.1; МН1.2 МН1.3; МН1.4; МН1.6; МН1.7; МН2.1; МН3.4; МН3.5; МН3.6; МН4.2; МН4.3; МН4.4.

Основні методи контролю навчальних досягнень: МК1.1; МК1.4; МК2.1; МК2.; МК2.8; МК4.1.

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
ЗК-7	Здатність генерувати нові ідеї, виявляти, ставити та вирішувати завдання у процесі професійної діяльності і практичних ситуаціях	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
ФК-11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Програмні результати навчання	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-4	Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел	МН1.1; МН1.2; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН.3.1.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
ПРН-10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника	МН1.1; МН1.2; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН.3.1.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
ПРН-14	Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, в тому числі демонструвати лідерські якості	МН1.1; МН1.2; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН.3.1.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
ПРН-15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	МН1.1; МН1.2; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН.3.1.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.
ПРН-18	Емпатійно взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності	МН1.1; МН1.2; МН1.5; МН2.2; МН2.3; МН.3.1.	МК1.1; МК1.2; МК2.1; МК2.8; МК2.10; МК3.1; МК4.1.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин												Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	Філософія психології як світогляд, методологія пізнання і теорія соціокультурного розвитку	2	Л2												01	7/2Сз(2); 8/1Гз(2); 8/2Сз(2); МК-2; 9/1Л(2);	2
2	Співвідношення та взаємодоповнювальність різних способів пізнання світу.	4	Л2	Сз2											01	10/1Л(2); 10/2Сз(2); 11/1Гз(2); 11/2Сз(2);	4
3	Проблеми психології у контексті розвитку стародавньої та середньовічної філософії	4	Л2	Сз2											02	12/1Л(2); 12/2Гз(2); МК-3. Дз4	4
4	Дуалістична природа людини: ідеї мислителів Відродження та Нового часу	4	Л2	Сз2											02		4
5	Філософсько-антропологічні погляди німецької класичної філософії	4	Л2	Сз2											03	1/1Л(2);	4
6	Людське життя – пошук всезагального	4	Л2	Сз2											03	2/1Л(2); 2/2Сз(2); 3/1Л(2);	4
7	Психоаналіз в основі конструювання соціальної реальності	4	Л2	Сз2											04	3/2Сз(2);	4

8	Персоналізм як напрям соціальної психології	4	Л2	Сз2										04	4/1Гз(2);	4
9	Прагматизм як напрям психологічних досліджень.	4	Л2											04	4/2Сз(2) 5/1Гз(2);	4
10	Екзистенціалізм та гуманістична філософія	6	Л2	Сз4										05	6/1Гз(2); 6/2Сз(2); 7/1Гз(2);	6
11	Діяльнісний підхід у філософії	8	Л6	Сз4										05		8
12	Соціальна психологія.	10	Л2	Сз4										06		10
Диференційований залік		4		Дз4										06		4
Всього		60												Всього		60

Умовні позначення: Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Практичне заняття – Пз Диференційований залік – Дз
 Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
1 курс 2 семестр					
1			4	Філософія психології як світогляд, методологія пізнання і теорія соціокультурного розвитку	
	1	Лекція	2	<i>Філософія психології: предмет, об'єкт та завдання.</i> 1. Загальна характеристика проблем сучасної психології. 2. Система «людина-психологія-суспільство» як предмет філософії психології. 3. Функції філософії психології. 4. Взаємодія психології та філософії у історичному контексті.	[2.2] ст. 10-56 [2.3] ст. 21-27 [3.5] ст. 81-94
		Самостійна робота	4	<i>Філософія психології як міждисциплінарна галузь наукового знання</i> 1. Співвідношення пізнавальних та ідеологічних аспектів філософії психології. 2. Предмет і завдання, принципи, категорії науки.	[2.1] ст. 102-116 [2.3] ст. 21-27 [3.5] ст. 81-94
2			6	Співіснування і взаємодоповнювальність різних способів пізнання світу. Проблема наукового пізнання.	
	1	Лекція	2	<i>Еволюція філософських уявлень про природу, людину й суспільство</i> 1. Антропосоціогенез та соціокультурний розвиток людської цивілізації. 2. Психологія як емпірична наука. Філософські основи психологічних досліджень. 3. Питання про пізнавальну, ціннісну і праксеологічну діяльність людини. Особливості різних способів пізнання світу.	[2.1] ст. 22-89. [2.4] ст. 29-42 [3.3] ст. 95-101

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		Самостійна робота	2	<p><u>Філософський аналіз розвитку психології як експериментальної науки.</u></p> <p>1. Пояснення та розуміння, екстерналістські та інтерналістські підходи до дослідження психіки.</p> <p>2. Феноменологія як наука про світогляд, її зв'язок із психологією.</p>	<p>[2.4] ст. 102-116</p> <p>[2.5] ст. 11-27</p> <p>[3.2] ст. 81-94</p>
	2	Семінар	2	<p><u>Роль психології у науковому пізнанні навколишньої й внутрішньої дійсності</u></p> <p>1. Принципи, закони, категорії науково-психологічного дослідження.</p> <p>2. Пізнавальне ставлення людини до світу: оптимізм, скептицизм, агностицизм.</p> <p>3. Загальнонаукові принципи психології: взаємодія й розвиток, причинність, цілісність, активність, суб'єктивність, реконструкція.</p>	<p>[2.1] ст. 123-142</p> <p>[2.2] ст. 29-42</p> <p>[3.5] ст. 81-94</p>
3			4	Проблеми психології у контексті розвитку стародавньої та середньовічної філософії	
	1	Лекція	2	<p><u>Філософсько-психологічні ідеї доби античності.</u></p> <p>1. Натурфілософський підхід до психіки та психології.</p> <p>2. Антропологічні інтенції у філософських вченнях стоїків, скептиків, епікурійців.</p>	<p>[2.1] ст. 80-88</p> <p>[2.2] ст. 49-62</p> <p>[3.4] ст. 21-34</p> <p>[3.5] ст. 44-57.</p>
	2	Семінар	2	<p><u>Філософсько-психологічна думка середньовіччя.</u></p> <p>1. Теологічний підхід до розуміння людини та її місця у світі.</p> <p>2. Антропологічні принципи у ранньосередньовічній психології.</p>	<p>[2.1] ст. 20-24</p> <p>[2.2] ст. 49-62</p> <p>[3.1] ст. 21-34</p> <p>[3.2] ст. 44-57.</p>
4			8	Дуалістична природа людини: ідеї мислителів Відродження та Нового часу	

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Лекція	2	<p><u>Мотиваційне визначення вчинку в епоху Відродження.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мотивація та вчинок. Формування й боротьба мотивів. 2. Поняття волі та інтересу в політичній психології Н. Макіавеллі. 3. Вчення про душу як безкінечність розуму. 	<p>[2.5] ст. 126-138 [2.6] ст. 94-112 [3.2] ст. 194-209 [3.5] ст.116-122</p>
		Індивідуальне завдання	4	<p>Виконання реферату за заданою тематикою</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальнонаукові принципи психології: взаємодія й розвиток, причинність, цілісність, активність, суб'єктивність, реконструкція. 2. Інтуїтивне пізнання. 	<p>[3.2] ст. 194-209 [3.5] ст.116-122</p>
	2	Семінар	2	<p><u>Дуалізм природи людської душі</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Протилежності в психічній природі людини (Н. Кузанський). 2. Боротьба мотивів і двоїстість людської природи (М. Монтень). 3. «Мислю, значить існую» (Р. Декарт). 4. Самопізнання як розкриття вселюдського в собі (Т. Гоббс). 5. Самолюбство як визначальна пристрасть людини (Ф. Ларошфуко). 6. «Немає нічого у інтелекті, чого б раніше не було у відчуттях» (Дж. Локк). 	<p>[1.1] ст. 5-16 [1.3] ст. 8 -17 [2.1] ст. 38- 160 [2.4] ст. 170-233</p>
5			8	Філософсько-антропологічні погляди німецької класичної філософії	
	1	Лекція	2	<p><u>Філософсько-антропологічні ідеї німецької класичної філософії.</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. І. Кант: антропологія під кутом прагматизму. 2. Вчинок як осердя феноменології (Й. Фіхте). 3. Психологія розірваної свідомості та етична природа совісті (Г. Гегель). 	<p>[2.4] ст. 6-26 [2.5] ст. 6-34 [2.6] ст. 9-22</p>

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		Семінар	2	<u>Феноменологічний принцип у психології.</u> 1. Природа феномену (І. Кант). 2. Відмінності між феноменом та природою психічного сприйняття. 3. Іntenційність свідомості.	[2.4] ст. 40-95 [2.6] ст. 67-198
		Індивідуальне завдання	4	Виконання реферату за заданою тематикою 1. Психологія розірваної свідомості. 2. Відмінності між феноменом та природою психічного сприйняття.	
6			8	Людське життя – пошук всезагального	
	1	Лекція	2	<u>Філософський аналіз дослідницьких парадигм у психології</u> 1. Вчення про монадологію Г. Ляйбніца. 2. Поняття існування та психологія самоствердження людини (Й. Гердер). 3. Ідея волюнтаризму у психології: А. Шопенгауер. 4. Проблема стимулюючого начала людської діяльності у роботах німецького ірраціоналізму.	[2.2] ст. 96-104 [2.5] ст. 94-101 [2.6] ст. 198-223
		Самостійна робота	2	<u>Дослідження як відображення й творчість</u> 1. Чуттєве та раціонально-логічне пізнання. 2. Інтуїтивне пізнання.	[3.2] ст. 94-134 [3.5] ст. 44-94
		Індивідуальне завдання	2	Виконання реферату за заданою тематикою 1. Неофрейдизм та дослідження соціальної реальності. 2. Проблема стимулюючого начала людської діяльності у роботах німецького ірраціоналізму.	

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	2	Семинар	2	<u>Еволюція філософських поглядів на людину та її світ</u> 1. Етична природа совісті (Г. Гегель). 2. Людина як монада (Г. Ляйбніц). 3. Спочатку був вчинок (Й. Гете). 4. Мотивація людської діяльності (Ф. Ніцше).	[2.4] ст. 96-104 [2.5] ст. 94-101 [2.6] ст. 198-223
7			8	Психоаналіз в основі конструювання соціальної реальності	
	1	Лекція	2	<u>Фройдистська концепція психоаналізу</u> 2. Структура особистості: ід, его, суперего. 3. Концепт несвідоме, можливості об'єктивного вивчення несвідомих психічних механізмів. 4. Неофрейдизм та дослідження соціальної реальності. 5. Психоаналітична герменевтика. 6. Деконструкція суб'єкта у психоаналізі.	[2.4] ст. 104-108 [2.5] ст. 103-131 [2.6] ст. 223-257
		Самостійна робота	2	<u>Послідовники та ревізійні вчення З. Фрейда.</u> 1. Структура свідомості особистості. 2. Критика психоаналізу представниками гіпотетико-дедуктивної моделі філософії науки.	[2.2] ст. 108-136 [2.4] ст. 103-131 [2.6] ст. 257-331
		Індивідуальні завдання	2	Виконання реферату за заданою тематикою 1. Закони образів: тяжіння до створення симетричного цілого. 2. Теорії самореалізації особистості.	
2	Семинар	2	<u>Основні ідеї психоаналізу у поясненні природи свідомості людини.</u> 1. Теорії інтерпретації феномену свідомості та її структура. 2. Лібідо як рушійна сила. Механізми захисту. 3. Послідовники та критики психоаналізу.	[2.1] ст. 108-136 [2.5] ст. 103-131 [3.5] ст. 157-231	
8			8	Персоналізм як напрям сучасної психології	

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Лекція	2	<i>Реалізації ідей персоналізму у психології</i> 1. Засадничі ідеї філософії персоналізму. 2. Персоналістський аналіз особистості та її внутрішня будова. 3. Людська особистість як вищий спосіб життя (В. Штерн). 4. Теорія самореалізації (Г. Олпорт). 5. Концепція самоактіалізації (А. Маслоу). 6. Концепція відношень у структурі особистості (К. Роджерс).	[2.2] ст. 136-145 [2.3] ст. 132-140 [2.4] ст. 331-347
		Самостійна робота	3	<i>Ідея примату цілісності над структурою.</i> 1. Закони образів: тяжіння до створення симетричного цілого. 2. Обґрунтування частин за принципом максимальної простоти.	[3.3] ст. 202-230 [3.5] ст. 198-224
		Індивідуальне завдання	1	Виконання реферату за заданою тематикою. 1. Засадничі ідеї філософії персоналізму. 2. Заперечення свідомості як предмету психології	[3.5] ст. 132-140 [3.3] ст. 361-367
	2	Семінар	2	<i>Аналіз особистості крізь призму філософії персоналізму.</i> 3. Структура особистості. К. Роджерс. 4. Самоактуалізація особистості. А. Маслоу. 5. Теорії самореалізації особистості.	[2.4] ст. 136-145 [2.5] ст. 132-140 [2.6] ст. 131-161
9			5	Прагматизм як напрям психологічних досліджень	
	1	Лекція	2	<i>Філософія прагматизму та психологія</i> 1. Філософія прагматизму та біхевіоризм. 2. Інструменталізм як різновид прагматизму. 3. Заперечення свідомості як предмету психології	[2.2] ст. 9-77; [2.3] ст. 9-35; [2.4] ст. 5-8.
		Індивідуальна робота	1	Виконання реферату за заданою тематикою 1. Аналіз екзистенції Ролло Міла. 2. Структура віри як соціально-психологічний феномен.	[2.1] ст. 9-77; [2.4] ст. 9-35; [2.6] ст. 5-8.
		Самостійна робота	2	<i>Інструменталізм як різновид прагматизму.</i> 1. Головне у поведінці – навички. 2. Стимул – реакція як головний закон біхевіоризму.	[2.2] ст. 9-135; [2.3] ст. 9-115; [2.4] ст. 9-13.

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
10			8	Екзистенційна та гуманістична філософія	
	1	Лекція	2	<u>Філософський аспект екзистенційної психології</u> 1. Буття у фундаментальній онтології М. Гайдеггера. 2. Феноменологія Е. Гуссерля. 3. Концепти «проекту» модусів буття. Категорія екзистенції. 4. М. Гайдеггер: екзистенціали, розгортання світу.	[2.1] ст. 178-208; [2.2] ст. 116-230; [2.3] ст. 14-17.
		Семінар	2	<u>Джерела екзистенційної психології у психіатрії.</u> 1. К. Ясперс та його вчення про просвітлення, екзистенцію. 2. Проблематика поняття норми. 3. Екзистенційний аналіз Ж.-П. Сартра. 4. Несвідомий вибір як вид несвідомого.	[2.4] ст. 178-208; [2.5] ст. 116-128; [2.6] ст. 14-17.
		Самостійна робота	2	<u>Екзистенційна психологія про норму.</u> 1.Екзистенційна психологія про норму, невроз, походження страху. 2.Аналіз екзистенції Ролло Міла.	[2.2] ст. 173-177; [2.5] ст. 122-125.
	2	Семінар	2	<u>Основні ідеї гуманістичної психології.</u> 1.Навчання А. Маслоу про норму й само актуалізацію. 2. Філософський пафос гуманістичної психології. 3.М. Гайдеггер: ідея розгортання світу.	[2.4] ст. 173-177; [2.6] ст. 122-125.
11			8	Діяльнісний підхід у філософії психології	
	1	Лекція	2	<u>Онтологія діяльності</u> 1. Онтологічний вимір діяльності, її джерела у філософії романтизму (Фіхте, Новаліс). 2. Марксистське трактування діяльності як суспільних відносин. 3. Філософське підґрунтя діяльнісного підходу у філософії прагматизму.	[2.3] ст. 97-116; [2.6] ст. 15-50; [3.2] ст. 46-56.

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
		Лекція	2	<u>Категорії діяльнісного підходу.</u> 1. Антропологія А. Гелена як філософська основа діяльнісного підходу. 2. Категорії діяльнісного підходу: мотив, мета, дія. 3. Генезис логічних структур і апіорних категорій.	[2.7] ст. 597-619; [2.8] ст. 415-505; [2.9] ст. 46-56.
	1	Лекція	2	<u>Мислення як діяльність.</u> 1. Мисленнєва діяльність та її методологія. 2. Проблема волі, доцільності та спонтанності мислення. 3. Теорія мислення Піаже, генетична епістемологія.	[2.7] ст. 611-619; [2.8] ст. 415-505; [2.9] ст. 46-56.
		Семинар		<u>Теорії походження внутрішнього світу.</u> 1. Роль соціального у формуванні свідомості. 2. Феномен мислення: погляди Піаже та Виготського. 3. Генезис свідомості за Виготським. Етапи формування понять.	[2.2] ст. 13-14 [2.3] ст. 32-40 [2.6] ст. 162-190
12			10	Соціальна психологія	
	1	Лекція	2	<u>Місце соціальної психології серед наук про суспільство</u> 1. Соціокультурні та історичні передумови вивчення людини як соціальної істоти. 2. Соціальний конструктивізм як епістемологічний та антропологічний вимір.	[1.4] ст. 7- 14; [2.2] ст. 23-28; [2.6] ст. 36-40; [3.3] ст. 67-72.
	2	Лекція	2	<u>Антропологічна дилема: співвідношення біологічного та соціального в людині</u> 1. Людина як біосоціальна істота: можливості її пізнання засобами соціальної психології. 2. Проблема людини у роботах М. Бубера. 3. С. Франкл про духовні основи суспільства.	[1.4] ст. 2-4; [2.6] ст. 50-54; [3.5] ст. 38-42.

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	3	Лекція	2	<i>Педагогічна антропология як філософська основа педагогічної психології.</i> 1. Антропологічні теорії навчання. 2. Відсутність філософії віку. 3. Вивчення дитячого егоцентризму й аутизму засобами психології.	[2.2] ст. 36-45 [2.5] ст. 62-140 [3.2] ст. 31-90
	4	Семінар	2	<i>Проблема людини у соціальній філософії</i> 1. Людина у пошуках сенсу життя за В. Франклом. 2. Філософсько-психологічні ідеї у працях П. Бергера та Т. Лумана. 3. Філософія психології Е. Фромма.	[2.4] ст. 136-145 [2.5] ст. 132-140 [3.3] ст. 131-161
	5	Семінар	2	Становлення зрілої особистості крізь призму антропології 1. Феномен мудрості. 2. Питання про принципову можливість формалізації мудрості. 3. Віра та вірування. 4. Структура віри як соціально-психологічний феномен.	[2.2] ст. 36-45 [2.5] ст. 132-140 [2.6] ст. 131-161
Диференційований залік			4		
Разом за семестр			90		
Разом за курс			90		
Усього за дисципліну			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1. Конституція України. К.: Верховна Рада України, 1996. 68 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.2. Закон України «Про державний кордон України». К. 1991. 56 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.3. Закон України «Про Державну прикордонну службу України». К. 2003. 56 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.4. Закон України «Про основи національної безпеки України». К. 2003. 46 с. *Бібліотека НАДПСУ.*

2. Базова

- 2.1. Ганаба С., Шинкарук О. Філософія та методологія науки: навч. посібник. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2020. 240с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.2. Ковальчук В. Основи наукових досліджень: навч. посібник. Київ: ВД Профі, 2005. 248с.
- 2.3. Методологічні та теоретичні проблеми психології: навч. посіб. для слухачів та студентів вищих навч. закладів / М. Ковальчук та інші. Київ: Ніка-Центр, 2008. 336с.
- 2.4 Носенко Е.Л., Аршава І.А. Сучасні напрями зарубіжної психології, психології особистості: підруч. Для студентів вищих навч. закл. Дніпропетровськ, ДНУ, 2010. 262с.
- 2.5 Петрушенко В. Л. Філософія: навч. посібник. Львів: Новий світ – 2000., 2010. 647с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.6 Філософія психології: навч. посіб. / О.Г. Романовський, В.Є. Михайліченко, Л.М. Грець. Харків: Вид-вл НТУ, 2016. 320с.

3. Допоміжна

- 3.1.Ведмедев М.М. Культурні ресурси продуктивного мислення: монографія. Суми.Університетська книга, 2011. 216с.
- 3.2. Основи психології: підруч. / за заг. ред.. О.М. Киричука, В.А. Романця. Київ: Либідь, 2002. 632с.
- 3.3. Психологія творчості: навч. посібник для студентів з фаху «Психологія» / М.А. Дроздова. Чернігів. ПП Лозовий В.М.,2012. 247с.
- 3.4. Татаренко В.О. Сучасна психологія про душу, дух і, звичайно, про психіку. Соціальна психологія. 2008. №4. С.3-16.
- 3.5. Філософія психології: тексти. Хрестоматія для студентів псих. спец. / укл. Ю.Л. Горбенко, Ю.О. Клименко, В.Ф. Моргун. Прлтава: ПНПУ ім.. В.Г. Короленка, 2017. 402с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. <http://religstudies.org.ua/main.php>
2. <http://sociolog.in.ua/>
3. <http://znaimo.com.ua>
4. <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Ад'юнкти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли ад'юнкт не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо ад'юнкт не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, ад'юнкту курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку ад'юнкт представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

